

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161
Karar Tarihi : 12.10.2016
R.G.Tarih – Sayısı : 3.11.2016-29877

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Danıştay Onüçüncü Dairesi (E.2015/73-74-75)

İTİRAZLARIN KONUSU: 2.3.2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının;

A- (a) bendinde yer alan “*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.*” ibaresinin bendin (1) numaralı alt bendi yönünden,

B- (b) bendinde yer alan “*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir.*” ibaresinin bendin (1) numaralı alt bendi yönünden,

C- (c) bendinin 5307 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddeleri yönünden,

Anayasa'nın 2. maddesine aykırılıkları ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

OLAY:

Davacılara verilen idarî para cezalarının iptali talebiyle açılan davalarda, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanaatine varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKÜMLERİ

A- İtiraz Konusu Kanun Hükümleri

Kanun'un 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen ve itiraz konusu kuralları da içeren 16. maddesi şöyledir:

“İdarî para cezaları

Madde 16- *Bu Kanuna göre idarî para cezalarının veya idarî yaptırımların uygulanması, bu Kanunun diğer hükümlerinin uygulanmasına engel oluşturmaz. Bu Kanuna göre verilen ceza ve tedbirler diğer kanunlar gereği yapılacak işlemleri engellemez.*

Bu Kanuna göre;

a) Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:

1) Lisans almaksızın lisansa tâbi faaliyetlerin yapılması.

2) 4 üncü maddenin son fıkrasının ihlâli.

3) 10 uncu madde gereği Kurum tarafından yapılan uygulamaların dolaylı veya dolaysız olarak engellenmesi veya engellenmeye teşebbüs edilmesi.

4) 12 ve 13 üncü madde hükümlerinin ihlâli.

b) Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir:

1) 5, 6 ve 7 nci madde hükümlerinin ihlâli.

2) Lisans almaksızın hak konusu yapılan tesislerin yapımına veya işletimine başlanması ile bunlar üzerinde tasarruf hakkı doğuracak işlemlerin yapılması.

3) Sahip olunan lisansın verdiği haklar dışında faaliyet gösterilmesi. 4) Son fıkrası hariç 4 üncü madde hükümlerinin ihlâli.

c) 9, 14 ve 15 inci madde hükümlerinin ihlâli hâlinde sorumlulara ellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

ç) 8 inci maddenin dördüncü fıkrasının (6) numaralı bendinin ihlâli hâlinde bayilere yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Ancak tüpün sisteme bağlantısının kullanıcı tarafından yapıldığının kanıtlanması durumunda tüp bayii ve dağıtıcı şirketlere hukukî ve cezaî sorumluluk yüklenmez.

Yukarıda belirtilenlerin dışında kalan ancak bu Kanunun getirdiği yükümlülüklere uymayanlara Kurumca bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Tesisler, lisans alınıncaya veya bu Kanuna göre lisans gerektirmeyen faaliyet gösterecek hâle getirilinceye kadar mühürlenir.

Ceza uygulanan bir fiilin iki yıl geçmeden aynı kişi tarafından tekrarı hâlinde, cezalar iki kat olarak uygulanır.”

B- İlgili Kanun Hükümleri

Kanun'un ilgili görülen 3., 5., 6., 7., 14. ve 15. maddeleri şöyledir:

“Lisansların tabi olacağı usûl ve esaslar

Madde 3- LPG'nin dağıtımı, taşınması ve otogaz bayilik faaliyetlerinin yapılması (tüplü LPG bayiliği hariç), depolanması, LPG tüpünün imalatı, dolumu, muayenesi, tamiri ve bakımı ile bu amaçla tesis kurulması ve işletilmesi için lisans alınması zorunludur.

Piyasa faaliyetinde bulunacak olan gerçek veya tüzel kişiler, LPG tesislerinin kuruluşunda ve işletilmesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca kendi mevzuatları gereği; imar, toplum, çevre, iş sağlığı, güvenlik, teknik düzenleme ve benzeri konularda bir sakınca

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161

bulunmadığını gösteren, tesisin kuruluşuna ve işletilmesine yönelik gerekli ruhsat, izin ve belgelerin tamamlanmasını müteakip Kuruma lisans başvurusunda bulunurlar. Lisans vermede, faaliyetin icrası için gereken fizikî varlıkların temini açısından taahhüt üzerinden işlem yapılamaz.

Lisans taleplerine ilişkin değerlendirmeler bu madde hükümleri çerçevesinde tamamlanarak en geç altmış gün içerisinde karara bağlanır ve ilgiliye tebliğ edilir. Reddedilen taleplerin gerekçesi bildirilir.

Bu Kanuna göre; lisansların verilmesi, güncelleştirilmesi, geçici olarak durdurulması veya iptaline ilişkin işlemler Kurumca yapılır. Lisansların verilmesinde pazara giriş açısından teknoloji, kalite, güvenlik, hizmet ve teşebbüsün sürdürülebilirliği dikkate alınır.

Lisans kapsamındaki faaliyetlerde bulunacak özel hukuk tüzel kişileri 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbidir.

Lisanslar, yukarıda sayılan faaliyet başlıklarına göre düzenlenir. Ayrıca lisanslarda, Kurumca belirlenen diğer alt başlıklar da yer alır.

Lisans, üzerinde kayıtlı faaliyeti yapmak üzere hak sahibi kılınan gerçek veya tüzel kişi adına verilir. Lisans belgesinde, faaliyet niteliğinin yanı sıra faaliyetin gerektirdiği tesisin türü ve coğrafi konumu, teknoloji ve miktarlar ile ilgili bilgiler de yer alır.

Kurum, bu Kanunda tanınan yetkiler dâhilinde aşağıda belirtilen konularda düzenlemeler yapmaya yetkilidir:

- a) Lisans gerektiren faaliyet ve/veya işlemlerin kapsamı.*
- b) Lisans ile kazanılan hak ve üstlenilen yükümlülükler.*
- c) Lisans kapsamındaki faaliyetlerin kısıtlanması.*
- ç) Faaliyetin yürütülmesine ilişkin olarak özel şartlar belirlenmesi.*

Lisansta yer alan hususlarda değişiklik yapılmasını gerektirecek faaliyetler, Kurumca onaylanıp lisansa işlenmedikçe yapılamaz.

Lisanslar ile ilgili olarak;

- a) Başvuru, değerlendirme, lisans verme, lisans süresi, tadili, bedeli ile sona ermesi ve süre uzatma işlemlerine,*
- b) Sınıflandırılması uygun görülen lisansların, sınıflandırılmasına ait esaslar ve sınıflara göre asgarî büyüklüklerine,*
- c) Değişiklik ile sınıflandırmaya tâbi lisanslarda sınıf değiştirme işlemlerine,*
- ç) Aranacak asgarî nitelikler ve ilgililerin tasarrufunda olması gereken asgarî varlıklarına,*

d) Tutulması zorunlu olan kayıtlar ve kayıt yöntemleri ile bildirim yükümlülüklerine,

e) Faaliyet alt başlıkları ve bunların tanımlarına,

f) Kamunun can ve mal güvenliği ile kullanıcı haklarına ilişkin hususlara,

g) Lisansta yer alacak hususlara,

ğ) Lisans kapsamında olsun veya olmasın piyasa ile ilgili faaliyetlerin yönlendirilmesi, gözetimi ve denetimine,

Ait usûl ve esaslar ile dağıtıcı olma şartları Kurumca çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.”

“Üretim ve dağıtım

Madde 5- Rafineriler, 4.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında alacakları rafinerici lisansı çerçevesinde LPG üretimi yaparlar. Ancak dağıtıcı lisansı sahipleri LPG dağıtım hakkına sahip olur.

Dağıtıcı lisansı sahipleri, kendi mülkiyetlerindeki veya sözleşmelerle oluşturacakları bayilerinin istasyonlarına otogaz LPG dağıtımı, kullanıcılara dökme LPG satış ve ikmal, tüplü LPG dağıtım ve pazarlaması, taşıma, dolum ve depolama faaliyetlerinde bulunabilirler. Dağıtıcılar, otogaz faaliyetine başlayabilmek için öncelikle bu Kanun ile istenen kriterleri sağlayarak tüplü LPG faaliyetini başlatmak ve en az bir dolum tesisini işletmeye almak zorundadır. Dağıtıcılar, başka LPG dağıtıcılarının bayilerine dağıtım yapamazlar.

Akaryakıt dağıtıcı lisansı sahipleri, bu Kanuna göre alacakları lisans kapsamında, LPG piyasa faaliyetlerinde bulunabilirler. Aynı şekilde LPG dağıtıcı lisansı sahipleri, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununa göre alacakları lisanslar kapsamında, petrol piyasası faaliyetlerinde bulunabilirler.

Dağıtıcıların, teknik düzenlemelere uygun depolama, dolum tesisi ve LPG tüplerine sahip olması zorunludur. Dağıtıcılar, ikmal ettikleri günlük ortalama LPG miktarının en az yirmi katını depolarında bulundurmak zorundadır. Tüplü LPG'nin kullanıcılara teslimi, dağıtıcılar ve bunların tüplü LPG bayileri vasıtasıyla yapılır.

Dağıtıcılar, yıllık pazarlama projeksiyonları yapmak ve ayrıntıları ile birlikte her yıl şubat ayı içinde Kuruma vermekle yükümlüdür. Dağıtıcılar her yıl, üçer aylık dönemlerde projeksiyonlarının gerçekleşme değerlemesini yaparak ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında Kuruma verir ve projeksiyonlarında oluşan yüzde ondan fazla artış ve eksilişleri açıklarlar.

Dağıtıcılar, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (n) ve (o) bentlerinde belirtilen şekilde sözleşme ile bayilikler oluşturur. Bayilik süresi bitiminden üç ay öncesinde bayiliğin devamı için sözleşme yenilenmez ise sürenin bitimine kadar dağıtıcı, bayinin ikmal ihtiyacını karşılar. Süre bitiminde bayi, sözleşme yaptığı yeni dağıtıcının ürünlerini pazarladığı anlaşılacak şekilde faaliyetine devam eder ve en geç bir ay içinde eski dağıtım şirketi ile ilgili tüm belirtileri kaldırır. Tüplü LPG bayileri dağıtıcı işaretlerini sözleşme bitiminde kaldırır.

Dağıtıcıların yurt içi pazar payı, toplam yurt içi pazarın yüzde kırkbeşini geçemez. Dağıtıcı, otogaz LPG faaliyetinde bulunuyorsa kendi işlettiği istasyonlara sübvansiyon ve bayi istasyonlarından farklı uygulama yapamaz. Dağıtıcı, bir adet LPG dolum ve depolama tesisine sahip ise sadece tesislerinin bulunduğu il ile komşu illerde otogaz dağıtım faaliyeti yapabilir.

Dağıtıcılar, tescilli markası altında yapılan faaliyetlere ilişkin kalite kontrol ve kalite temin faaliyetlerinin etkin biçimde yönetimini sağlamak, bayilerini ve bayilik iptallerini gerekçeleriyle birlikte Kuruma bildirmekle yükümlüdür. LPG dağıtımı için kurulacak tesis ve ekipmanlar ile taşıma araçlarına ilişkin teknik özellikler, piyasa faaliyeti ile ilgili servis hizmetleri ve güvenlik, LPG satış yeri, çevre ve benzeri kriterler Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

a) Dağıtıcılar otogaz LPG faaliyeti yaparken;

1) Bayilik sözleşmesi yaptıkları kendi tescilli markası ve amblemini taşıyan otogaz istasyonlarına LPG ikmali yapmak,

2) İlgili kamu kurum ve kuruluşlarından gerekli ruhsat, izin ve belgeleri almamış olan istasyonlara LPG ikmali yapmamak,

3) Otogaz istasyonlarına tüplü ve dökme LPG ikmali yapmamak,

4) Otogaz istasyonlarına LPG ikmalini, mülkiyeti veya tasarrufu altında tescilli markasını, unvanını ve amblemini taşıyan teknik düzenlemelere uygun araçlar ile yapmak,

5) Otogaz istasyonlarını gözlemek ve otogaz istasyonlarının teknik düzenlemelere ve bakımlarına ilişkin bilgileri içeren sonuç raporlarını yıllık bazda Kuruma bildirmek,

İle yükümlüdür.

b) Dağıtıcılar dökme LPG faaliyeti yaparken;

1) Sadece sözleşme yaptıkları kullanıcılara dökme LPG ikmali yapmak,

2) LPG ikmali yaptıkları sözleşmeli kullanıcıların, dağıtıcı veya kullanıcı tarafından kurulmuş, dökme LPG tesis ve tesisatlarının ilgili teknik düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, periyodik kontrolleri yapmak, teknik düzenlemelere uygun olmayan tesislere LPG ikmali yapmamak,

3) LPG ikmalini, mülkiyetinde veya tasarrufu altında tescilli markasını, unvanını ve amblemini taşıyan teknik düzenlemelere uygun araçlar ile yapmak,

4) Kullanıcılara teslim ettikleri dökme LPG'nin, farklı amaçlarla kullanılması halinde Kuruma bildirmek ve ikmal yapmayı durdurmak,

5) Kullanıcının dökme LPG tesislerini yürürlükteki teknik düzenlemelere uygun olarak kurmak, bu işlem esnasında uzman personel kullanmak ve bu esnada oluşan zarar ve ziyanı tazmin etmek,

6) Kullanıcıları, dökme LPG kullanımı ve tesisin işletilmesi konusunda bilgilendirmek,

7) Kullanıcıların arıza, kontrol ve bakım taleplerini zamanında yerine getirmek üzere gerekli tedbirleri almak,

İle yükümlüdür.

c) Dağıtıcılar tüplü LPG faaliyeti yaparken;

1) Gerekli ruhsatları haiz teknik düzenlemelere uygun tesisler kurmak ve işletme faaliyetlerinde bulunmak, tesisleri ve yürütülen faaliyetleri ile ilgili olarak bir risk değerlendirmesi yaparak gerçekleşmesi halinde işyerinin tamamını ve çevreyi olumsuz etkileyebilecek durumları tespit ederek yapılacak eylemleri, uyulacak kuralları ve alınması gerekli tedbirleri belirleyen bir acil müdahale plâni hazırlamak ve bu plâni bulunduğu yerin en büyük mülkî amirine bildirmek,

2) Dolum tesislerinde sadece kendi tescilli markası ve amblemini taşıyan LPG tüplerinin dolumunu yapmak, dolum anlaşması olan firmaların tüplerini anlaşma şartları uyarınca doldurmak,

3) Bayilerinin tüplü LPG ihtiyaçlarını zamanında ve aksatmadan karşılamak için gerekli her türlü tedbiri almak,

4) Tescilli markası ve amblemini taşıyan LPG tüplerinin teknik düzenlemelerde belirtilen periyodik muayenelerini yapabilecek üniteleri kurmak, periyodik muayeneler dışında kalan tamir, ısıtma işlemi, kumlanma, temizleme ve metal kaplama gibi diğer ana işlemleri yapabilecek üniteleri kurmak ya da bu işlemleri yapabilecek yeterlilikteki yerlerle sözleşme yapmak,

5) LPG tüplerinin dolum öncesi, dolum sırası ve dolum sonrası kontrol işlemlerini yapmak,

6) Teknik düzenlemelere uygun olmayan, periyodik muayenesi yapılmayan, paslı, şişkin, ezik, kesik, boyasız, çatlak, yangın hasarlı ve benzeri tüplere dolum yapmamak, dolum için getirilen tüpleri dolum yapmadan önce teknik düzenlemelere göre kontrolden geçirmek, tamir ve bakım işlemlerini yapmak veya yaptırmak mümkün değilse imha etmek,

7) Bayileri eğitmek ve tüketicileri bilgilendirmek,

İle yükümlüdür.

Dağıtıcılar birbirleri arasında toptan LPG ticareti yapabilirler.”

“Taşıma, depolama, dolum, tüp imalatı, tüp muayene, tamir ve bakımı

Madde 6- Dökme LPG ve otopaz LPG taşıma ile depolama ve dolum faaliyetlerinin yapılması için verilecek lisanslara uygulanacak değerlendirme kriterleri ve lisansın verilmesini gerektirecek teknik ve malî şartlar Kurumca belirlenir.

LPG'nin piyasaya arzı işleminde kullanılacak tüplerin imalatını gerçekleştirecek olanlar, gerekli teknik düzenlemelere uygun üretim yapabildiklerini gösterir tesislerinin teknik

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161

özellikleri ile birlikte Kuruma başvurarak lisans almak ve diğer mevzuatta belirtilen teknik özelliklere uygun üretim yapmakla yükümlüdür.

Muayene, tamir ve bakım işlemlerini yapacak olanlar bu işlemleri yapabilmek için Kurumdan lisans almak zorundadır.”

“Otogaz bayileri

Madde 7- *Otogaz bayileri, dağıtıcılar ile yapacakları tek elden satış sözleşmesine göre bayilik faaliyetlerini yürütürler.*

Otogaz bayileri;

1) Tek bir dağıtıcı ile sözleşme yapmak ve istasyonunda sadece sözleşmeli olduğu dağıtım şirketince ikmal edilen LPG' yi satmak,

2) Otogaz istasyonları için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından gerekli ruhsat, izin ve belgeleri almak,

3) Otogaz istasyonlarında LPG ile çalışan araçlara otogaz LPG ikmali yapmak,

4) Otogaz istasyonlarında LPG tüpü dolumu ve satışı yapmamak, LPG tüpü dolumuna yarayan hiçbir alet, makine ve teçhizatı istasyon dahilinde bulundurmamak,

5) Anlaşma yaptıkları dağıtıcının tescilli markası ve amblemini istasyonunda görülebilecek bir yere koymak,

6) İstasyonlarında sorumlu müdür çalıştırmak,

İle yükümlüdür.

Otogaz istasyonları ve depolama tanklarının, dispenserlerinin, pompa ve aksesuarlarının, idarî binalarının; metro hatlarına, okullara, camilere, hastanelere, çocuk parklarına ve kamu kullanımının yoğun olduğu tesislere, doğal gaz reglaj, depolama tankları ve baz istasyonları gibi yanıcı parlayıcı özellik arz eden depo ve tesislere, akaryakıt dispenserlerine olan mesafelerinin teknik düzenlemelere uygun olması, kendi mülkiyeti veya kullanma hakkına sahip olduğu alan içinde sağlanması zorunludur.

Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında bulunan otogaz istasyonlarının depolama tankları teknik düzenlemelere uygun olarak yerleştirilir.

Otogaz istasyonları ile içinde otogaz tesisi bulunan akaryakıt istasyonlarının sahası içinde, teknik düzenlemelere uygun olarak tesis edilmiş idarî büro, araç yıkama ve yağlama tesisleri, müşterilerin acil ihtiyaçlarının giderilmesi için kurulan küçük market gibi tesislerin dışında lokanta, ticari ve sosyal amaçlı tesisler kurulması, kamu can ve mal güvenliği açısından konulmuş kriterleri ihlâl edemez.

Dağıtıcılar ve bayiler kurdukları otogaz istasyonlarını lisans alarak işletmeye başlar.”

“Sorumlu müdür

Madde 14- LPG dolum tesislerinde ve otopaz istasyonlarında sorumlu müdür bulundurulması zorunludur. LPG dolum tesislerinde ve otopaz istasyonlarında bulundurulacak sorumlu müdürün yetki, sorumluluk ve nitelikleri Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

“Eğitim

Madde 15- LPG piyasasında görev yapacak sorumlu müdürler, tanker şoförleri, dolum personeli, tüp dolum personeli, tüp dağıtım araçlarının şoförleri ve tüp dağıtım personeli, tanker dolum personeli, test ve muayene elemanları ve otopaz LPG dolum personeli, pompacılar ile tesisat, projelendirme ve imalatında görev alan diğer personel, TMMOB (Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği)’a bağlı ilgili meslek odası tarafından eğitime tâbi tutulurlar. Eğitime ilişkin esas ve usûllerin yer alacağı yönetmelik TMMOB (Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği) ve ilgili kurum tarafından müştereken hazırlanır.”

II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca, Zühtü ARSLAN, Alparslan ALTAN, Burhan ÜSTÜN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRÇÜ, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA ve Rıdvan GÜLEÇ’in katılımlarıyla 3.9.2015 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantılarında, dosyalarda eksiklik bulunmadığından işlerin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma taleplerinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- BİRLEŞTİRME KARARLARI

2. 2.3.2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun’un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir:” ibaresinin bendin (1) numaralı alt bendi yönünden iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına ilişkin E.2015/74 sayılı dosya ile aynı fıkranın (c) bendinin 14. ve 15. maddeler yönünden iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına ilişkin E.2015/75 sayılı dosyanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle E.2015/73 sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esaslarının kapatılmasına, esas incelemenin E.2015/73 sayılı dosya üzerinden yürütülmesine, 3.9.2015 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

3. Başvuru kararları ve ekleri, Raportör Mücahit AYDIN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu ve ilgili kanun hükümleri, dayarılan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Sınırlama Sorunu

4. Anayasa’nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddelerine göre, Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161

yapılacak başvurular itiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı yasa kuralı ile sınırlıdır.

5. İtiraz yoluna başvuran mahkeme, 2.3.2005 tarihli ve 5307 sayılı Kanun'un, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:*" ibaresinin bendin "*Lisans almaksızın lisansa tâbi faaliyetlerin yapılması.*" şeklindeki (1) numaralı alt bendi yönünden iptalini talep etmiştir.

6. Kanun'un, "*Lisansların tabi olacağı usûl ve esaslar*" kenar başlıklı 3. maddesinin birinci fıkrasında lisansa tabi faaliyetler sayılmıştır. Buna göre, LPG'nin dağıtımı, taşınması ve otogaz bayilik faaliyetlerinin yapılması (tüplü LPG bayiliği hariç), depolanması, LPG tüpünün imalâtı, dolumu, muayenesi, tamiri ve bakımı ile bu amaçla tesis kurulması ve işletilmesi için lisans alınması zorunludur.

7. İtiraz başvurusunda bulunan Mahkemede bakılmakta olan dava, LPG yüklü tankerin taşıma lisansı bulunmaması nedeniyle uygulanan idarî para cezasının iptaline ilişkindir. Başvuran Mahkemede, Kanun'un 3. maddesinde sayılan lisansa tabi faaliyetlerden LPG taşıma dışındaki faaliyetlere ilişkin bir dava bulunmadığından, itiraz konusu kuralın LPG taşıma dışındaki faaliyetler yönünden incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

8. Diğer yandan, itiraz yoluna başvuran Mahkeme, 2.3.2005 tarihli ve 5307 sayılı Kanun'un, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir:*" ibaresinin de bendin "*5, 6 ve 7 nci madde hükümlerinin ihlâli.*" şeklindeki (1) numaralı alt bendi yönünden iptalini talep etmiştir.

9. Kanun'un 5 ve 6. maddelerinde LPG üretim ve dağıtımına ilişkin düzenlemelere, 7. maddesinde ise otogaz bayilerine yönelik düzenlemelere yer verilmiştir. 7. maddenin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendinde, otogaz bayilerinin, otogaz istasyonlarında LPG tüpü dolumu ve satışı yapmamak ve LPG tüpü dolumuna yarayan hiçbir alet, makine ve teçhizatı istasyon dâhilinde bulundurmamakla yükümlü oldukları düzenlenmiştir.

10. İtiraz başvurusunda bulunan Mahkemede bakılmakta olan dava, otogaz bayiiinde LPG tüpü satışı yapılması nedeniyle uygulanan idarî para cezasının iptaline ilişkin olduğundan, bakılmakta olan davada uygulanacak kural 16. maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinin "*5, 6 ve 7 nci madde hükümlerinin ihlâli.*" şeklindeki (1) numaralı alt bendinin tamamı değil "*ve 7 nci*" ibaresidir. Bunun yanında, 7. maddede otogaz bayileri için farklı yükümlülükler öngörüldüğünden, başvurunun, LPG tüpü dolum ve satım yasağına ilişkin olan 7. maddenin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendi yönünden sınırlı olarak incelenmesi gerekir.

11. Açıklanan nedenlerle, 2.3.2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının;

1- (a) bendinde yer alan “Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:” ibaresine ilişkin esas incelemenin, 5307 sayılı Kanun’un 3. maddesinde yer alan LPG’nin “taşınması” yönünden sınırlı olarak yapılmasına, OYBİRLİĞİYLE,

2- (b) bendinde yer alan “Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir:” ibaresine ilişkin esas incelemenin, 5307 sayılı Kanun’un 7. maddesinin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendi yönünden sınırlı olarak yapılmasına, OYBİRLİĞİYLE,

karar verilmiştir.

B- Kanun’un, 5728 Sayılı Kanun’un 569. Maddesiyle Değiştirilen 16. Maddesinin İkinci Fıkrasının (a) Bendinde Yer Alan “Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:” İbaresinin 5307 Sayılı Kanun’un 3. Maddesinde Yer Alan LPG’nin “taşınması” Yönünden İncelenmesi

1- İtirazın Gerekçesi

12. Başvuru kararında özetle, itiraz konusu kuralda lisansa tabi faaliyetlerin lisans alınmaksızın yapılması halinde sorumluların belirtilen maktu idarî para cezası ile cezalandırılacağına düzenlendiği, bu şekilde, gerçek kişi olan ve kendisine ait tek araçla lisanssız taşıma yapan kişi ile nakliye filosu sahibi olup lisanssız taşıma yapan kişiye aynı cezanın verildiği, regülatif cezalar olarak nitelendirilen bu tür cezaların genellikle çok ağır sonuçları olması nedeniyle nispi olarak ya da alt ve üst sınır belirtilmek suretiyle maktu olarak belirlenmesi gerektiği, fiilin haksızlık içeriği, işletmelerin kusur durumu dikkate alınmadan, ekonomik büyüklüklerine ve sınıflarına göre adil bir denge gözetilmeden her ihlal için aynı miktarda para cezası öngörülmesinin hukuk devletinin gereği olan adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın, Anayasa’nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2- Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

13. Kanun’un 3. maddesinin birinci fıkrasında LPG taşıma faaliyeti yapmak için lisans alınmasının zorunlu olduğu düzenlenmiş, itiraz konusu kuralla da LPG taşıma faaliyetinin lisans alınmaksızın yapılması halinde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

14. Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

15. Hukuk devletinde ceza hukukuna ilişkin düzenlemelerde olduğu gibi idarî yaptırımlar açısından da hangi eylemlerin kabahat sayılacağı, bunlara uygulanacak yaptırımın türü ve ölçüsü, yaptırımın ağırlaştırıcı ve hafifletirici nedenlerinin belirlenmesi gibi konularda kanun koyucu takdir yetkisine sahiptir. Bununla birlikte kanun koyucunun, takdir hakkı kapsamında öngördüğü yaptırımın, adil ve hakkaniyete uygun olması gerekmektedir.

16. Kanun’un genel ve madde gerekçeleriyle yasama sürecindeki tartışmalardan, kanun koyucunun, sıvılaştırılmış petrol gazının (LPG) güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı

içinde kullanıcılara sunulmasını, faaliyetlerin şeffaf, güvenli ve istikrarlı bir şekilde sürdürülmesini ve bu kapsamda etkili bir denetim sisteminin kurulması ile caydırıcı cezalar getirilmesini hedeflediği anlaşılmaktadır.

17. Kanun koyucunun, kamu can ve mal güvenliği açısından tehlike arz eden LPG'nin teknik gerekliliklere ve mevzuata uygun olarak güvenli bir biçimde taşınmasını sağlamak üzere bu faaliyet için lisans alınmasını zorunlu kıldığı ve bu yükümlülüğün ihlali halinde uygulanacak yaptırımı maktu idarî para cezası olarak belirlediği görülmektedir. Kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında söz konusu fiilleri kabahat olarak belirlemesinin ve bunun karşılığında idarî cezalar öngörmesinin, kamu yararını sağlamaya yönelik olduğu açıktır.

18. Kanun'un 16. maddesinde, idarî para cezasını gerektiren fiiller ağırlık derecelerine göre gruplandırılarak ihlalin önemine göre farklı idarî para cezaları öngörülmüştür. Kanun koyucunun, LPG piyasasında yürütülecek faaliyetler için lisans alınmasına Kanun'un diğer bazı hükümlerine göre daha çok önem atfettiği ve cezaları, caydırıcılık fonksiyonunu yerine getirebileceğini takdir ettiği maktu cezalar olarak düzenlediği anlaşılmaktadır.

19. Kanunla yapılan düzenlemelerin etkili bir şekilde hayata geçirilebilmesi bakımından, öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak ve yasaklanan fiillerin işlenmesini önlemek için hangi tür ve ölçekte idarî yaptırım uygulanacağı kanun koyucunun takdir yetkisindedir. Maktu olarak belirlenen idarî para cezaları, cezayı gerektiren fiili işleyenlerin üzerinde, ekonomik durumlarına göre farklı etkiler doğurabilirse de bu durumun adalet ve hakkaniyet ilkelerine aykırılık oluşturduğu söylenemez. Kanun koyucunun, takdir yetkisine kapsamında fiilin meydana getireceği neticeleri de dikkate alarak düzenlediği itiraz konusu kuralda hukuk devleti ilkesi ile çelişen bir yön bulunmamaktadır.

20. Açıklanan nedenlerle kural, Kanun'un 3. maddesinde yer alan LPG'nin "taşınması" yönünden Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

21. Zühtü ARSLAN, Serruh KALELİ, Recep KÖMÜRCÜ, Celal Mümtaz AKINCI ile Hasan Tahsin GÖKCAN bu görüşe katılmamışlardır.

C- Kanun'un, 5728 Sayılı Kanun'un 569. Maddesiyle Değiştirilen 16. Maddesinin İkinci Fıkrasının (b) Bendinde Yer Alan "Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir:" İbaresinin, 5307 Sayılı Kanun'un 7. Maddesinin İkinci Fıkrasının (4) Numaralı Bendi Yönünden İncelenmesi

1- İtirazın Gerekçesi

22. Başvuru kararında özetle, itiraz konusu kuralda LPG otogaz istasyonlarında LPG tüpü satışı yapılması halinde sorumluların belirtilen maktu idarî para cezası ile cezalandırılacağı düzenlendiği, bu şekilde, ücra bir yerde tek pompa ile faaliyet gösteren bir LPG otogaz istasyonu ile şehir merkezinde bulunan büyük ölçekli bir LPG otogaz istasyonunda LPG tüpü satılması halinde aynı cezanın uygulanacağı, regülatif cezalar olarak nitelendirilen bu tür cezaların genellikle çok ağır sonuçları olması nedeniyle nispi olarak ya da alt ve üst sınır belirtmek suretiyle maktu olarak belirlenmesi gerektiği, fiilin haksızlık içeriği, işletmelerin kusur durumu dikkate alınmadan, ekonomik büyüklüklerine ve sınıflarına göre adil bir denge gözetilmeden her ihlal için aynı miktarda para cezası öngörülmesinin hukuk devletinin gereği

olan adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

23. Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendinde, otogaz bayilerinin, otogaz istasyonlarında LPG tüpü dolumu ve satışı yapmamak, LPG tüpü dolumuna yarayan hiçbir alet, makine ve teçhizatı istasyon dâhilinde bulundurmamak ile yükümlü olduğu düzenlenmiş, itiraz konusu kuralla bu yükümlülüğün ihlali halinde ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilmesi öngörülmüştür.

24. Kanun koyucunun, LPG otogaz satışı ile LPG tüpü satışı faaliyetlerini iki ayrı piyasa olarak düzenlediği, kamu can ve mal güvenliği açısından tehlike arz eden bu faaliyetlerin her birine özgü teknik düzenlemeler getirdiği, bu kapsamda otogaz bayilerinde LPG tüpü satış ve dolumunu yasakladığı ve bu yasağın ihlali halinde uygulanacak yaptırımını maktu idarî para cezası olarak belirlediği görülmektedir. Kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında söz konusu fiilleri kabahat olarak belirlemesinin ve bunun karşılığında idarî cezalar öngörmesinin, kamu yararını sağlamaya yönelik olduğu açıktır.

25. 5307 sayılı Kanun'un, 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:*" ibaresinin 5307 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan LPG'nin "*taşınması*" yönünden incelenmesi bölümünde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

26. Açıklanan nedenlerle kural, Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendi yönünden Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

27. Zühtü ARSLAN, Serruh KALELİ, Recep KÖMÜRCÜ, Celal Mümtaz AKINCI ile Hasan Tahsin GÖKCAN bu görüşe katılmamışlardır.

D- Kanun'un, 5728 Sayılı Kanun'un 569. Maddesiyle Değiştirilen 16. Maddesinin İkinci Fıkrasının (c) Bendinin 5307 Sayılı Kanun'un 14. ve 15. Maddeleri Yönünden İncelenmesi

1- İtirazın Gerekçesi

28. Başvuru kararında özetle, itiraz konusu kuralda LPG otogaz istasyonlarında sorumlu müdür bulundurulması ve yetkili personel çalıştırılmasına ilişkin yükümlülüklerin ihlali halinde sorumluların belirtilen maktu idarî para cezası ile cezalandırılacağı düzenlendiği, bu şekilde, ücra bir yerde tek pompa ile faaliyet gösteren bir LPG otogaz istasyonu ile şehir merkezinde bulunan büyük ölçekli bir LPG otogaz istasyonu için aynı cezanın uygulanmasının öngörüldüğü, regülatif cezalar olarak nitelendirilen bu tür cezaların genellikle çok ağır sonuçları olması nedeniyle nispi olarak ya da alt ve üst sınır belirtilmek suretiyle maktu olarak belirlenmesi gerektiği, fiilin haksızlık içeriği, işletmelerin kusur durumu dikkate alınmadan, ekonomik büyüklüklerine ve sınıflarına göre adil bir denge gözetilmeden her ihlal için aynı miktarda para cezası öngörülmesinin hukuk devletinin gereği olan adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

29. Kanun'un 14. maddesinde, LPG dolum tesislerinde ve otopaz istasyonlarında sorumlu müdür bulundurulmasının zorunlu olduğu, 15. maddesinde ise LPG piyasasında görev yapacak sorumlu müdürler, otopaz LPG dolum personeli ve sayılan diğer personelin TMMOB (Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği)'a bağlı ilgili meslek odası tarafından eğitime tâbi tutulacağı düzenlenmiş, itiraz konusu kuralla da bu hükümlerin ihlali halinde ellibin Türk Lirası idarî para cezası verilmesi öngörölmüştür.

30. Kanun koyucunun, kamu can ve mal güvenliği açısından tehlike arz eden otopaz faaliyetlerinin güvenli bir şekilde yapılması için birtakım teknik düzenlemeler öngördüğü, bu kapsamda LPG otopaz istasyonlarında sorumlu müdür ve yetkili personel çalıştırılmasını zorunlu kıldığı, bu zorunluluğun ihlali halinde uygulanacak müeyyideyi maktu idarî para cezası olarak belirlediği görölmektedir. Kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında söz konusu fiilleri kabahat olarak belirlemesinin ve bunun karşılığında idarî cezalar öngörmesinin, kamu yararını sağlamaya yönelik olduğu açıktır.

31. Kanun'un, 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:*" ibaresinin 5307 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan LPG'nin "*taşınması*" yönünden incelenmesi bölümünde belirtilen gerekçeler bu kural yönünden de geçerlidir.

32. Açıklanan nedenlerle kural, Kanun'un 14 ve 15. maddeleri yönünden Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

33. Zühtü ARSLAN, Serruh KALELİ, Recep KÖMÜRÜCÜ, Celal Mümtaz AKINCI ile Hasan Tahsin GÖKCAN bu görüşe katılmamışlardır.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEPLERİ

34. Başvuru kararlarında özetle, itiraz konusu kurallarda öngörölen idarî para cezalarının meblağları yüksek, muhatapları üzerinde etki ve sonuçları ağır olduğundan söz konusu kuralların uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararlar doğabileceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

2.3.2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının;

A- (a) bendinde yer alan "*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:*" ibaresinin, 5307 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan LPG'nin "*taşınması*" yönünden,

B- (b) bendinde yer alan "*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir:*" ibaresinin, 5307 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendi yönünden,

C- (c) bendinin, 5307 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddeleri yönünden,

iptali talepleri, 12.10.2016 tarihli, E.2015/73, K.2016/161 sayılı kararla reddedildiğinden, bu ibarelere ve bende ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE, 12.10.2016 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI- HÜKÜM

2.3.2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının;

A- (a) bendinde yer alan;

1- “Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:” ibaresine ilişkin esas incelemenin, 5307 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan LPG'nin “taşınması” yönünden sınırlı olarak yapılmasına, OYBİRLİĞİYLE,

2- “Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:” ibaresinin, 5307 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan LPG'nin “taşınması” yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Zühtü ARSLAN, Serruh KALELİ, Recep KÖMÜRCÜ, Celal Mümtaz AKINCI ile Hasan Tahsin GÖKCAN'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

B- (b) bendinde yer alan;

1- “Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir:” ibaresine ilişkin esas incelemenin, 5307 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendi yönünden sınırlı olarak yapılmasına, OYBİRLİĞİYLE,

2- “Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir:” ibaresinin, 5307 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendi yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Zühtü ARSLAN, Serruh KALELİ, Recep KÖMÜRCÜ, Celal Mümtaz AKINCI ile Hasan Tahsin GÖKCAN'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

C- (c) bendinin, 5307 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddeleri yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Zühtü ARSLAN, Serruh KALELİ, Recep KÖMÜRCÜ, Celal Mümtaz AKINCI ile Hasan Tahsin GÖKCAN'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

12.10.2016 tarihinde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
Zühtü ARSLAN	Burhan ÜSTÜN	Engin YILDIRIM

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161

Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Serruh KALELİ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye	Üye	Üye
Recep KÖMÜRCÜ	Nuri NECİPOĞLU	Hicabi DURSUN

Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Muammer TOPAL	M. Emin KUZ

Üye	Üye	Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN	Kadir ÖZKAYA	Rıdvan GÜLEÇ

Üye	Üye
Recai AKYEL	Yusuf Şevki HAKYEMEZ

KARŞIOY GEREKÇESİ

5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, 23.1.2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'un 569. maddesiyle değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının; (a) bendinde yer alan "*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara beşyüzbin Türk Lirası idarî para cezası verilir:*" ibaresinin Kanun'un 3. maddesinde yer alan LPG'nin "taşınması" yönünden, (b) bendinde yer alan "*Aşağıdaki hâllerde sorumlulara ikiyüzellibin Türk Lirası idarî para cezası verilir:*" ibaresinin Kanun'un 7.

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161

maddesinin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendi yönünden ve (c) bendinin 14. ve 15. maddeleri yönünden Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olmadıklarına karar verilmiştir.

İtiraz konusu kurallar, (a) LPG taşıma faaliyetinin lisans alınmaksızın yapılması durumunda 500.000 TL, (b) otogaz istasyonlarında LPG tüpü dolumu ve satışı yapma, bu amaçla alet, makine ve teçhizat bulundurma halinde 250.000 TL ve (c) LPG dolum tesislerinde ve otogaz istasyonlarında sorumlu müdür ve yetkili personel bulundurma yükümlülüğünün ihlali durumunda da sorumlulara 50.000 TL maktu idari para cezası öngörmektedir. Bu para cezalarının güncel miktarları, sırasıyla 885.195 TL, 442.596 TL ve 88.517 TL'dir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, kişilerin can ve mal güvenliği açısından tehlike arzeden LPG ve otogaz faaliyetlerinin regüle edilmesine yönelik tedbirler alma, bu bağlamda bazı yükümlülüklerin ihlali durumunda yaptırımlar uygulama devletin görevidir. Hiç kuşkusuz bu tedbirlerin mahiyeti, uygulanacak cezaların türü ve miktarı konusunda kanun koyucu takdir yetkisine sahiptir.

Bu takdir yetkisinin anayasal sınırlar içinde adalet ve hakkaniyete uygun şekilde kullanılması gerekir. Başka bir ifadeyle, fiilin ağırlığı, failin kusuru ve ekonomik durumu, ağırlaştırıcı ve hafifletici nedenler gibi etkenler dikkate alınarak uygulanan yaptırımın ölçülü olması zorunludur. Cezaya konu fiille ceza arasında gözetilmesi gereken bu ölçülülük hukuk devletinin vazgeçilmez unsurudur.

Nispi cezalarla, alt ve üst sınırı belirlenen maktu cezalarda işlenen fiilin haksızlık derecesi ile failin kusuru ve ekonomik durumu esas alınabilecektir. Maktu para cezası ise failin durumunu dikkate alarak cezanın kişiselleştirilmesi imkanını ortadan kaldırmaktadır. Halbuki hakkaniyete uygun, adil ve ölçülü bir para cezasının failin kusuru, ekonomik durumu gibi etkenleri dikkate alması gerekir. Nitekim 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17. maddesinin ikinci fıkrasına göre alt ve üst sınırları gösterilen *“idari para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur”*.

Mahkememiz, önceki bazı kararlarında failin ekonomik durumunu dikkate almayan para cezalarının adil ve hakkaniyete uygun olmayan sonuçlar doğurabileceğine dikkat çekmiştir. 3.7.2014 tarihli ve E.2014/62, K.2014/125 sayılı kararda, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun ek 10. maddesinde yer alan *“44 üncü madde gereğince alınması zorunlu sertifikaları almaksızın faaliyet gösteren kişi mahallî mülkî amir tarafından onbin Türk Lirasından otuzbin Türk Lirasına kadar idarî para cezasıyla cezalandırılır.”* şeklindeki kural iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesine göre, idari para cezasının alt sınırı küçük çaplı bir işletmenin ölçülü olmayacak şekilde cezalandırılabilmesine imkan tanımaktadır. Bu nedenle *“işletmelerin, ekonomik büyüklüğü ve sınıfına göre adil bir denge gözetilmeden, itiraz konusu kuralla ölçülü ve makul olmayan idari para cezası ile cezalandırılmaları, hukuk devletinin gereği olan “adalet” ve “hakkaniyet” ilkeleriyle bağdaşmamaktadır”*.

Anayasa Mahkemesi, daha yakın tarihli ve eldeki başvuru konusu kurallara benzer kuralları incelediği bir kararında da aynı yaklaşımla iptal kararı vermiştir. Mahkeme, 7.4.2016 tarihli ve E.2015/109, K.2016/28 sayılı kararında 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 19. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ve belli durumlarda sorumlulara *“sekiz yüz elli bin Türk*

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161

Lirası” ve “altı yüz bin Türk Lirası” tutarlarında idari para cezası verileceğini öngören hükümlerini incelemiştir.

Anayasa Mahkemesi itiraz konusu kurallarla öngörülen yaptırımların “*regülatif idari para cezası*” olduğunu, meblağları yüksek olduğundan bu cezaların muhatapları üzerinde çok ağır sonuçlar doğurabildiğini, bu nedenle genellikle nispi ya da alt ve üst sınırları belirlenmek suretiyle düzenlendiğini belirtmiştir (§ 21). Mahkeme, iptal gerekçesini şu şekilde açıklamıştır: “*Bu idari para cezası maktu düzenlendiği için uygulanırken işlenen fiilin haksızlık içeriği, bayinin kusur durumu bir başka deyişle fiilin kasten veya taksirle işlenip işlenmediği hususları dikkate alınmadığı gibi bayilerin işletmelerinin ekonomik büyüklüğü, cirosu, kârı gibi kriterler de değerlendirilememektedir. Buna göre, tek pompa ile faaliyet gösteren ve uygulanan idari para cezası miktarı kadar yıllık cirosu bulunmayan bir akaryakıt istasyonu ile büyük ölçekteki akaryakıt istasyonunu işletenler açısından bu yükümlülüklerin ihlali halinde verilecek ceza miktarı aynı olmakla birlikte para cezasının miktarının yüksek olması göz önünde bulundurulduğunda tek pompa ile faaliyet gösteren ve cirosu yüksek olmayan akaryakıt bayisi için verilen ceza daha ağır sonuçlar doğurabilmektedir*” (§ 30).

Somut başvurularda, Anayasa Mahkemesinin bu kararında ulaştığı sonuçtan ayrılmayı gerektiren bir durum bulunmamaktadır. Başvuran Mahkemenin de belirttiği üzere, “*gerçek kişi olan ve kendisine ait tek araçla bu şekilde taşıma yapan kişiye verilen ceza ile nakliye filosu sahibi kişiye verilen ceza miktarı aynıdır.*” Aynı şekilde, “*üçra bir yerde olan, mevcut tek pompa ile faaliyet gösteren ve uygulanan idari para cezası miktarı kadar yıllık cirosu bulunmayan bir LPG otogaz istasyonu ile büyük ölçekteki bir LPG dolum tesisinde sorumlu müdür bulundurulmaması hâlinde*” uygulanacak para cezası aynı olmaktadır.

Hiç kuşkusuz, “*caydırıcılık*” idari para cezalarının en önemli amaçlarından biridir. Ancak, yüksek maktu para cezalarının ekonomik büyüklükleri aynı olmayan gerçek ve tüzel kişiler üzerinde aynı oranda caydırıcı olamayacağı açıktır. Ayrıca caydırıcılık makul ve ölçülü olmayan, dolayısıyla adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmayan cezaları haklı gösteremez.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kuralların Anayasa’nın 2. maddesine aykırı olduğunu düşündüğümüzden, redde yönelik çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Başkan

Üye

Zühtü ARSLAN

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Hasan Tahsin GÖKCAN

KARŞIOY

5307 sayılı Kanun'un 23.1.2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun ile değiştirilen 16. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Aşağıdaki hallerde sorumlulara beş yüz bin TL idari para cezası verilir" ibaresinin 5307 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan LPG'nin "TAŞINMASI" yönünden ile, (b) bendinde yer alan "Aşağıdaki hallerde sorumlulara iki yüz elli bin TL idari para cezası verilir" ibaresinin 5307 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasının (4) nolu bendi yönünden ve (c) bendinin 5307 sayılı Kanun'un 14 ve 15. maddeleri yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığı yönündeki Mahkememiz kararına aşağıdaki nedenlerle katılmamıştır.

İtirazen iptaline gelinen yasanın ilgili maddeleri uyarınca görülmekte bulunan Danıştay 13. Dairesinin 2013/2283 sayılı dosyasında, herhangi bir lisansı olmayan bir tanker içinde faturası ve irsaliyesi bulunmayan LPG bulunmuş olması nedeniyle 10.03.2012 tarihinde 679.629 TL, yine Danıştay 13. Dairesinin 2012/1203 sayılı dosyasında görülen davada, davaya ait LPG otogaz istasyonunda 1.11.2011 tarihli denetimde 20 adet 12 kg, 10 adet 3 kg tüpün satış için bekletilmesinin tespiti nedeniyle 308.194 TL ve yine aynı dairede görülen 2011/4171 sayılı dosyada, 20.12.2010 tarihli denetimde LPG otogaz istasyonunda sorumlu müdür bulunmadığı, pompacının da yetkili personel belgesi bulunmadığı nedenleri ile her bir fiil için 57.232 TL den 114.464 TL idari PARA CEZASI verildiği, fiilleri işleyenlere karşı gözetilmeyen adil denge sonucu ölçüsüz ve makul olmayan idari para cezası ile karşı karşıya bırakılmanın hukuk devletinin adalet ve hakkaniyet ilkesi ile bağdaşmadığının ileri sürüldüğü görülmüştür.

Hukuk kurallarının ihlalleri haksız fiil niteliğinde olup her ihlal edilen eylemin toplum nezdinde haksızlık olgusu aynı değerde ve yoğunlukta olmayacağına göre cezanın belirlenmesinde gayenin aşılması için oransal değerler gözetilmesi de hukuk devleti gereklerindedir.

Eylem, fiili işleyen bilip istediği bir davranış sonucu kasıtlı işlenebileceği gibi, istenmeyen sonuca özensiz davranış ile de sebep olunabilmektedir. O halde eylem işleniş biçimi, ağırlığı, yol açtığı zarar, toplumsal niteleme gibi çeşitli unsurlar ile denetlenebilir bir olgu ve davranış biçimidir. İhlal edilen kural yönünden amaç failin bir dahaki fiilini önleme, caydırma, özen borcu altına sokma için müeyyide uygulama, olmalı iken idari yaptırım failin temel yaşama dair ekonomik gelişimine bağlı, maddi ve manevi varlığını yok edilmesine sebep olmamalı, olacak ölçüden uzak durmalıdır.

İdari düzeni korumaya yönelik, açık yetkiye dayalı idari yaptırımların ihlal ile ortaya çıkan haksızlıkları önleme ve giderilmesini amaçladığı açıktır. Bu nedenle düzenlenmiş Kabahatler Kanunu'nun 17. maddesine göre de cezaların maktu veya nispi olacağı ve alt üst sınır belirli para cezaları olarak da verilebileceği ifade edilmiştir.

Örneğin, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'un 77. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, kanunun ilgili maddelerinde belirtilen yükümlülüklerle aykırı hareketin 200 TL idari para cezası ile tecziyesinde yalnızca hukuka aykırı fiilin haksızlık içeriği esas alınıp, failin kusurunun ağırlığı, ekonomik durumu gibi haller göz önünde bulundurulmamakta ise de, yaptırımın öngörüsünde adalet ve idareye olan güvenin sarsılmaması temeli ile eylemin nitelik ve niceliğine uygunluk ve orantılılık ilkesi göz ardı edilmeyecektir. Nispi para cezalarında da ceza, nispet edildiği şeyin değeridir. Cezada

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161

kullanılan nispete esas oranın uygulanmasında takdir hakkı bulunmasa da nispet edildiği değere göre bu oranın ölçülülük ilkesine uygunluğunun denetlenmesine de mani hal bulunmamaktadır. İşlenen kabahatin haksızlık içeriği ile kusurun ağırlığı ve ekonomik durumunu gözeten 17. maddenin ikinci fıkraya uygulaması da bizatihi fiille orantılı ceza ilkesinin somutlaştırılmış halidir.

Yaşamı ekonomik nedenleri ile zorlaştıracak nitelikteki cezanın orantılı olduğu söylenemediğinde, uygulama adil ve hakkaniyetli de olmayacak, cezanın koruduğu kamusal fayda ile cezaya uğrayanın ihlal ettiği kural arasındaki dengede gözetilmiş sayılmayacaktır.

Genellikle devletin bağımsız kamusal kurumlarının yaptığı düzenlemelere riayet amacı ile kimi idari makamlarca (bağımsız idari otorite) uygulanan regülatif cezalar, muhatabı üzerinde somut olaylardaki gibi ağır etki ve sonuçlar doğurmaktadır.

Ancak, başvuran mahkemenin de belirttiği gibi mevzuat ihlalleri durumunda regülatif ceza öngören düzenlemelerde nispi veya alt ve üst sınırları gösterilen idari para cezaları uygulamalarının öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Bu kapsamda regülasyon kurumlarından olan Rekabet Kurulu tarafından mevzuat ihlalleri durumunda uygulanacak idari para cezalarını düzenleyen 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un 16. ve 17. maddeleri ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nca yayın ihlallerinde uygulanacak idari para cezalarını düzenleyen 6112 sayılı Kanun'un 32. maddesinde nispi idari para cezaları, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu'nca mevzuat ihlalleri durumunda uygulanacak yaptırımları düzenleyen 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinde alt ve üst sınırlar gösterilmek suretiyle idari para cezaları ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nca mevzuat ihlallerinde uygulanacak idari para cezalarını düzenleyen 5809 sayılı Kanun'un 60. maddesinin birinci fıkrası ve ikinci fıkrası uyarınca nispi ve alt ve üst sınırlar gösterilmek suretiyle idari para cezaları verileceği öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

İtirazen iptaline gelinen kurullarla benzerlik gösteren Danıştay 13. Dairesinin başvurusu üzerine Mahkememiz 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun "Aşağıdaki hallerde sorumlulara 850.000 TL para cezası verilir" bölümünü, değiştirilen 19. maddesinin ikinci fıkrası (a) bendi yönünden oyçokluğu ve yine "Aşağıdaki hallerde 600.000 TL idari para cezası verilir" bölümünü de 5015 sayılı Kanun'un 7. maddesinin dördüncü fıkrasının 3. cümlesinde yar alan "... bayi, sözleşme yaptığı yeni dağıtıcının ürünlerini pazarladığı anlaşılacak şekilde faaliyetine devam eder.." ibaresi yönünden yine aynı oyçokluğu ile 7/4/2016 günü içtihat olarak yeni sayılacak bir tarihte iptal etmiştir.

Mahkememizin benzer konuda verdiği bu kararda

İptale esas olan gerekçe de özetle;

Regülatif para cezalarının maktu olmasının işletmeler arasındaki ekonomik büyüklük ve sınıf farklılıklarına göre hakkaniyetsiz sonuçlar doğurabildiği, bu itibarla idari para cezası uygulanırken failin kusur durumu, fiilin hangi saik altında işlendiğini gözetmeyecek cezanın hukuk devletinde adalet ve hakkaniyet ilkeleri ile bağdaşmayacağı ifade edilerek kurulların Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğuna karar verilmiş ve kurullar iptal edilmiştir.

Bu kararın karşı oy gerekçelerinde yer alan, petrol piyasası düzenlenirken güdülen özel amaç nedeniyle cezanın maktu olmasının yasa koyucunun takdirinde olduğu ya da muhtemel haksızlıklar esas alınarak ölçüsüz bulmanın yerinde olmayacağı yasa koyucunun bu takdirini

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161

denetlemenin yerindelik denetimi halini alacağı veya düzenlemenin etkililiği ve yasak fiilin işlenmesini önlemek için yaptırım caydırıcılık fonksiyonunu yerine getirmeli ifadeleri, hukuk teorisi olarak doğru olduğuna katılmakla birlikte anılan fikirlere günümüz Anayasa yargısı ve modern ceza hukukunun evrenselleşen ilkeleri adına somut olay bazında katılmaya olanak yoktur.

Hukuk devleti her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmak ve geliştirmekle mükelleftir. Her yasama işlemi kurgusunun yasa koyucunun takdir hakkının kapsamında olduğu açık olmakla birlikte, bu takdir hakkının denetimsiz bir keyfiyet olduğu algısı gibi nitelermeler bile Anayasa'nın 2. maddesi ile çelişecektir.

Kişinin refahını, huzurunu sağlamak, adalet ilkesi ile bağdaşmayacak ekonomik engeller getirmemek ve bu nedenle bireyinin temelde maddi manevi varlığını geliştirmekle ödevli devletin, bir ticari şahsiyetin varlığını tek bir idari yaptırım ile yıkmaması, yıkılmasına sebep olmaması veya yıkacağı anlaşılan engelleri ortadan kaldırması da asli görevlerindedir.

Elbette suç ile ceza arasındaki ilişkide adalete uygunluk ölçütü ile bunun denge gözetip gözetmediğinin belirlenmesi kolay olmayacaksa ise de yasa koyucu için bu zorluğu aşacak önlemlerin varlığının da inkarı mümkün değildir.

Toplumda yarattığı algı ve tahrip ettiği sosyal değerleri itibari ile adalet adına ve kabahat neviinden sayılan fiiller ile kasıt altında işlenen eylemlerin cezalandırılmasında aynı ceza hukuku ilkelerinin gözetilemeyeceği açıktır. Ancak yasa koyucunun öngördüğü yaptırım ile haksız fiilin gerçekleşmesinin tekrarını önlemekteki asıl amacın bireyin ekonomik, maddi ve manevi varlığının devamını sağlayacak sınır çerçevesinde olması da adalet ve hakkaniyet gereği Anayasal bir yükümlülüktür.

Mahkememiz içtihatlarında takdir yetkisinin sınırsız olmadığına genel kabul gördüğü dikkate alındığında, yetki denetimlerinde, denetimin Anayasa'da belirtilen ceza ve yaptırımlara ilişkin Anayasal ilkelerle sınırlı olmayıp evrensel ceza hukuku ilkelerini de gözetmesi gerektiği açıktır.

Mevzuatımızda kabahat ve yaptırım arasındaki dengenin korunması gerektiğine ilişkin açık bir ilke olmamakla birlikte, bu dengeyi gözlemleyebilmenin önemli ölçütlerinden birisi ise eylem ve ona uygulanan yaptırımın nicelik ve niteliklerine bakmak olmalıdır. Aksi hal ise denetimsiz bir alan yaratmak olacaktır.

Suç ve ceza arasında gözetilmesi beklenen hakkaniyet ve dengenin, adalet duygusuna ve sisteme olan inançta getireceği faydalar gözden uzak tutulamaz. Hukuki güvenlik, kurala ve yasaya uygunluk ve bağlılık, eylemin nitelenmesindeki açıklık, şeffaflık, hukukilik, sisteme ve adaletle olan güven, suç ve ceza sürecinin toplumsal analizi, caydırıcılığı, düzenleyiciliği, denetleyiciliği gibi tüm alanlar suç ve ceza dengesinin gözetilmesindeki temel unsurlar olup yasa koyucunun, ceza siyasetini belirlemede etkili ve vazgeçilmeyecek unsurlardır.

Regülatif ceza spesifik bir alandaki düzeni koruma için geliştirilmiş idari ceza iken kabahat cezaları genel kamu düzenine ilişkin olup nitelik ve nicelik olarak birbirlerinden ayrılırlar.

Ne gereğinden fazla, ne de yetersiz kalacak bir yaptırımı belirleyecek ölçü ORANTILILIKTIR. Bu ölçüte maksada uygun kullanma, cezanın alt üst hadlerini belirleme

Esas Sayısı : 2015/73
Karar Sayısı : 2016/161

şansı verildiğinde aynı ihlalin yinelenmemesi sağlanacak ancak öngörülen cezada hakkaniyeti aşmış sayılmayacaktır. Bu ölçünün hukuki ihtilaflarda uygulanabilmesi ise aynı zamanda idari bir işlemin hukuka uygunluk değerlendirilmesi ilkesi olup adaletin dağıtımının en etkili ögesidir.

Ekonomik ölçekte yüksek tutarlı cezalarda alt ve üst sınır miktarında belirlilik suçun unsurlarını, oluşunu, kastını, kusuru değerlendirme fırsatı veren, hakkaniyet ve adilliğin temelini oluşturan, takdirdeki keyfiyeti kaldıran önemli bir ayrıçtır. Dolayısıyla, suçun sübutuna götüren tüm unsurlar değerlendirilmeden, sadece kabahatin işlenmiş olmasının varlığının, ihlal eylemine ceza uygulanması için yeterli kabul içerdiği fikrini yeterli bulmamaktayım.

Nitekim, akademik dünyada Ali ULUSOY tarafından idari para cezalarının maktu olarak belirlenmesinin hukuka uygun olup olmadığı noktasında yapılan değerlendirmede; regülatif cezalar ile kabahatlerin ayrı ayrı incelenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Yazara göre, kabahat olarak verilen idari para cezalarının maktu olarak öngörülmesinde herhangi bir sorun bulunmamaktadır. Bu cezalar genellikle gerçek kişilere verildiğinden, ciroya veya başka bir göreceli referansa oranla verilmesinin anlamlı olmayacağı, her ne kadar fiilin ağırlığına göre bir değerlendirme marjı (alt-üst sınır) konulması yerindelik açısından daha uygun görünse de bu tür cezaların çoğunlukla çok düşük meblağlı olduklarından ekstradan bir işlem maliyeti ile vakit harcamamak ve daha pratik olmak adına, sabit ve tek bir maktu ceza uygulamasının ölçüsüz veya orantısız olmadığı görüşü dile getirilmiştir.

Buna karşılık, ULUSOY, regülatif cezaların meblağ, etki ve sonuçlarıyla muhatapları üzerinde çok ağır sonuçlar doğuran ve genellikle tüzel kişilere uygulanan cezalar olduğunu, bu nedenle ya cezaya muhatap işletmenin cirosu, geliri ve kârı gibi objektif bir referans baz alınarak nispi şekilde belirlenmesi ya da maktu olarak belirlenecekse mutlaka alt ve üst limit belirlenerek fiilin ağırlığı ve hafifletici – ağırlaştırıcı nedenlerin dikkate alınması gerektiğini, bu iki seçenektan birisinin benimsenmediği cezanın maktu olarak belirlendiği durumlarda idari cezanın ölçülü ve adil olamayacağını ifade etmiştir. Örneğin, 5307 sayılı Kanunu'nun 16. maddesine göre LPG mevzuatına aykırı davranan bayilere 2012 yılı için 250.000 TL idari para cezası verilmekte olduğunu, Kanun'un bu cezayı nispi değil maktu olarak öngörmüş ve alt üst limit belirlemeyerek sabitlediğini, bunu anlamının Kanun'un EPDK'ya işletmenin işlediği fiilin ağırlığı, kastının varlığı, ekonomik durumu, (kârı ve cirosu) gibi değerlendirme marjı tanımamış olmasıdır. Oysa bu tutarda bir ceza, büyük bir şehir merkezinde çok iyi iş yapan ve cirosu ve geliri çok yüksek bir bayi için herhangi bir anlam ve caydırıcılık ifade etmezken, kırsal bir yöredeki cirosu çok düşük bir bayi için ekonomik anlamda yıkımla eş değer olabilir. Bu durum ise cezaların ölçülü ve adil olması ilkesiyle bağdaşmayacaktır.

Tüm yukarıda anlatılan ve katıldığım nedenler ile 2015/109 Esas, 2016/28 Karar ve 7.4.2016 sayılı karardan ayrılmayı gerektirir bir neden bulunmadığından çoğunluk görüşüne katılmamıştır. Kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır.

Üye

Serruh KALELİ